

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ОХОРОНИ ПРАЦІ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

Софія ДЕМБІЦЬКА

Система вищої освіти покликана не лише надати студентам певний обсяг знань, сформувані відповідні вміння та навички, але й розвивати творче мислення, ознайомити з методикою самостійного здобуття та аналізу інформації, необхідної для подальшого професійного саморозвитку та вдосконалення. Відповідно до сучасних тенденцій вдосконалення фахової підготовки, зменшується частка прямої передачі знань під час аудиторних занять, а натомість, збільшується обсяг самостійної роботи студентів. Виникає проблема організації самостійної роботи таким чином, щоб разом із накопиченням знань, умінь та навичок, здійснювався розвиток творчого мислення.

Проведений аналіз наукових досліджень дозволив зробити висновок, що поняття «самостійна робота студента» розглядають як:

- форму організації навчального процесу;
- засіб набуття знань;
- вид діяльності студентів під час виконання поставленого завдання;
- самоорганізацію студентом процесу навчання;

Однак, на нашу думку, найбільш вдалим є трактування самостійної роботи як спланованої, організаційно і методично спрямованої пізнавальної діяльності студентів для досягнення конкретного навчального результату, що здійснюється під керівництвом викладача [1].

Аналіз наукових досліджень показав, що загальні питання організації самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів розроблені досить повно, однак є потреба адаптувати наявні методики щодо особливостей дисципліни «Охорона праці».

Під час організації самостійної роботи студентів, на нашу думку, в першу чергу варто приділяти увагу формуванню і розвитку навичок розумової праці. Для цього слід дотримуватися таких дидактичних вимог:

- обґрунтування актуальності та необхідності виконання поставленого завдання [3, с.34]. Ця вимога досягалася за рахунок формування мотивації до вивчення охорони праці через реалізацію між предметних зв'язків з фаховими дисциплінами;

- відкритість та доступність завдань. Студенти повинні мати можливість порівнювати виконані завдання, аналізувати їх корисність та відповідність отриманих оцінок [3, с.35]. Ця вимога була виконана за допомогою створення інтернет-сторінки з охорони праці, де була можливість у відкритому доступі переглядати стан виконання завдань та поточне оцінювання;

- надання можливості студентам виконувати самостійну роботу, яка відповідає їхньому навчальному рівню [2, с.56]. Це здійснювалося за допомогою використання різних типів навчальних завдань для самостійної роботи студента;

- результатом виконання самостійної роботи має бути матеріалізований продукт (відповідна кількість балів, тези, статті, презентації, проекти, програмні матеріали тощо) [2, с.57].

Особливою вимогою щодо організації самостійної роботи з охорони праці є використання Інтернет-технологій. За допомогою Інтернет-технологій, доцільно здійснювати спеціальні заходи щодо стимулювання навчальної діяльності, підтримувати позитивну мотивацію до вивчення охорони праці, створювати сприятливий режим роботи, проводити постійний контроль за станом виконання самостійної роботи. Доцільно залучати студентів до самостійної творчої діяльності, імітуючи практику, використовувати можливості ІКТ для здійснення аналізу та синтезу явищ і процесів.

Основні форми організації самостійної роботи з охорони праці у студентів вищого навчального закладу III-IV рівнів акредитації визначалися нами згідно аналізу навчальних планів за певною спеціальністю та визначення можливих

взаємозв'язків фахових дисциплін із охороною праці і ступеня підготовленості студентів до виконання самостійних завдань. Відповідно до визначених взаємозв'язків із фаховими дисциплінами, були сформовані основні типи завдань для самостійної роботи студентів під час вивчення охорони праці.

Отже, самостійна робота є обов'язковою складовою навчального процесу, результатом якої є підвищення рівня знань студентів, формування вміння самостійно мислити та приймати адекватні рішення. Крім того, самостійна робота студентів – це основна форма організації навчання, яка включає різноманітні види індивідуальної та колективної навчальної діяльності, здійснюється на аудиторних та поза аудиторних заняттях під керівництвом викладача. Головними структурними елементами самостійної роботи є її мета та мотиви. Важливою умовою формування мети самостійної роботи з охорони праці є усвідомлення студентом тих проблем, які він повинен вирішити та уявлення про очікуваний результат. Забезпечення мотивації виконання самостійної роботи з охорони праці доцільно здійснювати через розкриття зв'язків із майбутньою професійною діяльністю.

Перспективи подальших досліджень полягають у розробці методичного забезпечення самостійної роботи та з'ясування її характерних особливостей за певними напрямками підготовки у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації.

Бібліографія

1. Грицюк Л.К. Організація самостійної роботи студентів у навчальному процесі вищого навчального закладу [Електронний ресурс] / Л.К.Грицюк, М.В.Сірук. – Режим доступу – <http://esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/123456789/1010/3/Gritsyuk.pdf>
2. Організація самостійної роботи студентів / За заг.ред.В.М.Король, В.П.Мусієнко, Н.Т.Токової – Черкаси: Вид-во ЧДУ, 2003 – 216 с.
3. Організація самостійної роботи студентів в умовах інтенсифікації навчання : навч. посіб. / [А.М. Алексюк, А.А. Аюрзанайн, П.І. Підкасистий, В.А. Козаков та ін.]. – К. : ІСДО, 1993. – 336 с.